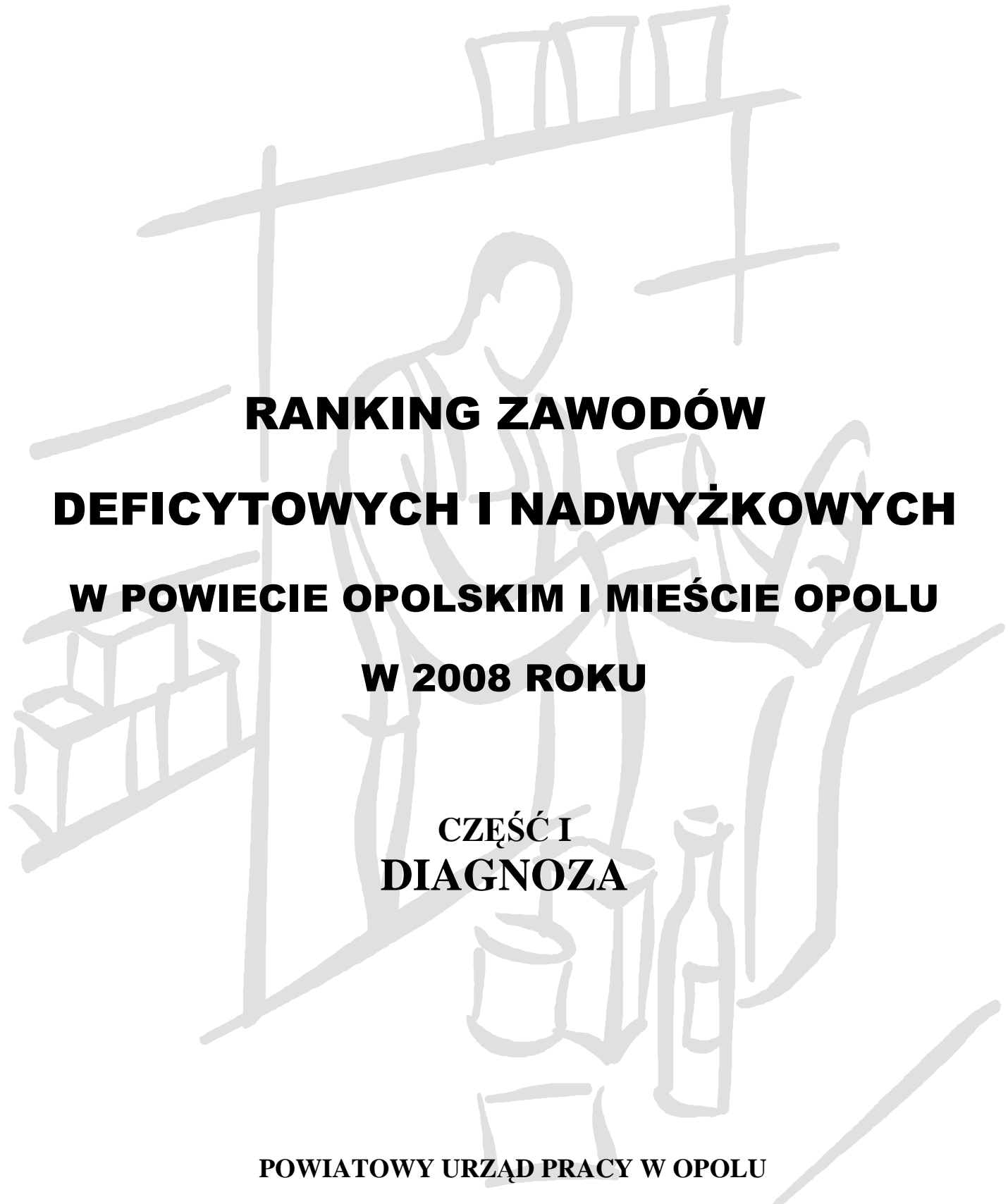

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2008 ROKU**

**CZEŚĆ I
DIAGNOZA**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>10</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	11
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	13
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	13
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	16
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	19
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	21
5.	WNIOSKI	27

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku	11
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	13
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	15
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu.....	19
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	10
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w 2008r.....	12

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten mechanizm, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w ostatnich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy mają obecnie istotny problem z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w 2008 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z obu półroczy 2008r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

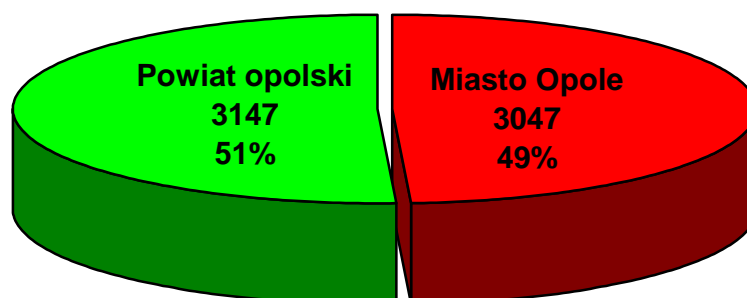
Na koniec grudnia 2008r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były **6 194** osoby. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2008r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 7,9%,
- dla miasta Opola – 4,3%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 9,2% (w kraju 9,1%)

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2008r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod grupy zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	537	439	976	15,76 %
0	Żołnierze	6	0	6	0,10 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	24	51	75	1,21 %
2	Specjaliści	229	560	789	12,74 %
3	Technicy i inny średni personel	325	444	769	12,42 %
4	Pracownicy biurowi	117	171	288	4,65 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	486	465	951	15,35 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	102	59	161	2,60 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	928	607	1535	24,78 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	123	79	202	3,26 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	270	172	442	7,14 %
	RAZEM	3147	3047	6194	100 %

Stan na 31.12.2008r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 24,8% ogółu bezrobotnych (1535 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - ślusarz (135 osób),
 - krawiec (129 osób),
 - murarz (118 osób),
 - mechanik samochodów osobowych (81 osób),
 - cukiernik (50 osób),
 - szwaczka (49 osób),
 - stolarz (49 osób),
 - piekarz (48 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 15,8% (976 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 15,4%, tj. 951 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (555 osób),
 - kucharz (132 osoby),
 - fryzjer (80 osób),
 - kelner (47 osób),
 - bufetowy [barman] (29 osób),
 - pracownik ochrony osób i mienia (23 osoby).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 12,8% (789 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (238 osób),
 - pedagog (37 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (26 osób),
 - pielęgniarz (25 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 12,4% (769 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - technik mechanik (66 osób),
 - pracownik administracyjny (60 osób),
 - technik budownictwa (58 osób),
 - księgowy (52 osoby),
 - technik ekonomista (47 osób).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 7,1 % bezrobotnych (442 osoby) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczkę (99 osób),
 - robotnik gospodarczy (81 osób),
 - pomoc kuchenna (33 osoby),
 - robotnik budowlany (29 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	6194	3596
Bez zawodu	976	657
Sprzedawca	555	478
Ekonomista	238	182
Ślusarz	135	4
Kucharz	132	105
Krawiec	129	121
Murarz	118	3
Sprzątaczką	99	95
Magazynier	84	28
Mechanik samochodów osobowych	81	0
Robotnik gospodarczy	81	35
Fryzjer	80	77
Technik mechanik	66	8
Pracownik biurowy	66	55
Pracownik administracyjny	60	47
Technik budownictwa	58	24
Księgowy	52	50
Cukiernik	50	43
Stolarz	49	2
Szwaczka	49	47
Ogrodnik terenów zieleni	48	38
Piekarz	48	29
Asystent ekonomiczny	47	43
Kelner	47	36
Malarz budowlany	46	3
Tokarz	40	6

Stan na 31.12.2008r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **244 absolwentów** (w tym 145 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2008r.) blisko czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (58 osób) z czego blisko 80% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód ekonomisty – 12 osób (połowa to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: sprzedawcy (9 osób), mechanika samochodów osobowych (8 osób), fryzjera, kucharza, fizjoterapeutę oraz nauczyciela wychowania fizycznego (po 7 osób) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

Wciąż trudnym do rozwiązania problemem jest wysoka liczba kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych. W końcu 2008 roku na 6194 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było wśród nich **3596 kobiet** co stanowiło **58,1%** ogółu. Znanym jest również fakt, iż istnieją zawody zdominowane przez mężczyzn, jak i te, w których największy udział mają kobiety. Z Tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem fryzjera, księgowego, czy sprzątaczkę. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (478 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 86%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 67%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

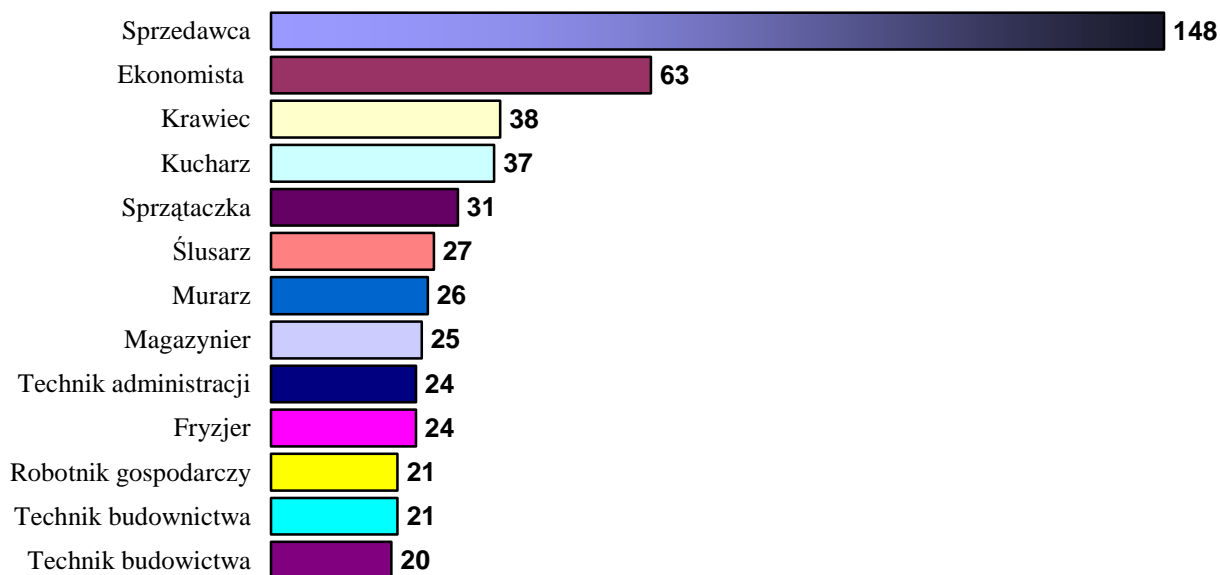
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Fryzjer	80	77	96,3 %
Księgowy samodzielny	52	50	96,2 %
Sprzątaczkę	99	95	96,0 %
Szwaczka	49	47	95,9 %
Krawiec	129	121	93,8 %
Technik ekonomista	47	43	91,5 %
Sprzedawca	555	478	86,1 %
Cukiernik	50	43	86,0 %
Pedagog	37	31	83,8 %
Pracownik biurowy	66	55	83,3 %
Kucharz	132	105	79,5 %
Ogrodnik	48	38	79,2 %
Technik administracji	60	47	78,3 %
Kelner	47	36	76,6 %
Ekonomista	238	182	76,5 %
Bez zawodu	976	657	67,3 %
Ogółem	6194	3596	58,1 %

Stan na 31.12.2008r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych było **629 osób** zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy z terenu miasta Opola oraz **656 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2008r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **1285 osób** (20,7% wobec ogółu). Należy więc baczniej przyjrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Stan na 31.12.2008r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 148 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 95%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 63 ekonomistów 43 osoby (68%) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 82,5%.

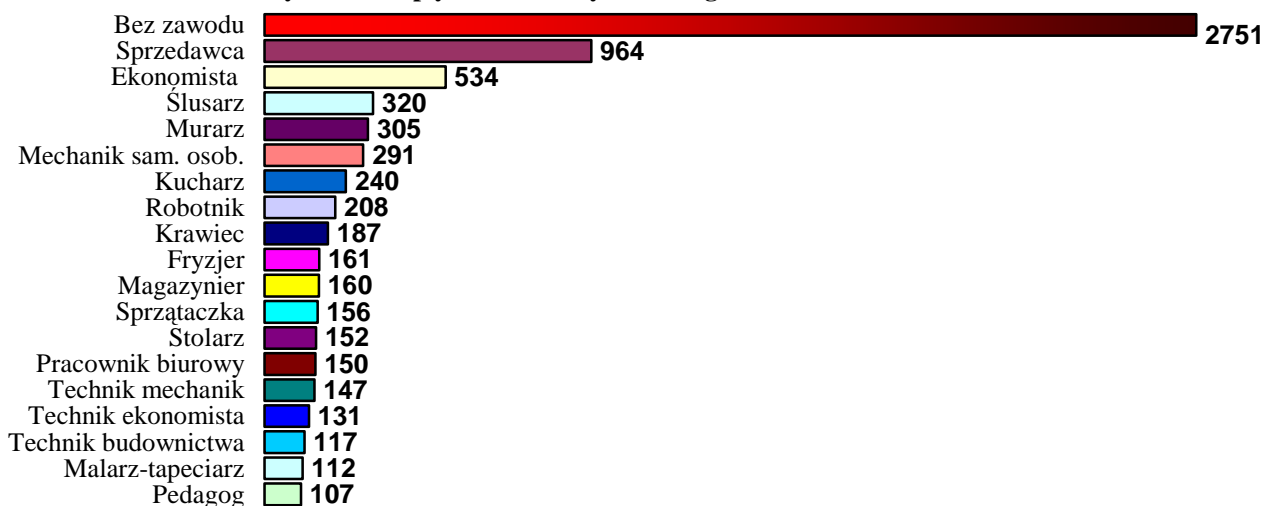
Zawód krawca był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowane były 23 osoby (60,5%) z tym zawodem. Jedynie dwóch mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód kucharza, gdzie wszystkie kobiety stanowiły osoby długotrwałe bezrobotne o tym zawodzie. Większość z nich (26 osób) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2008 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **14 228 osób** bezrobotnych (6920 osób z terenu miasta Opola), jednak prawie co piąta osoba (19,3%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych według ostatniego wykonywanego zawodu okazuje się, iż najczęściej zostało zarejestrowanych osób z zawodem sprzedawcy (964 osoby), co stanowiło 6,8% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według zawodów

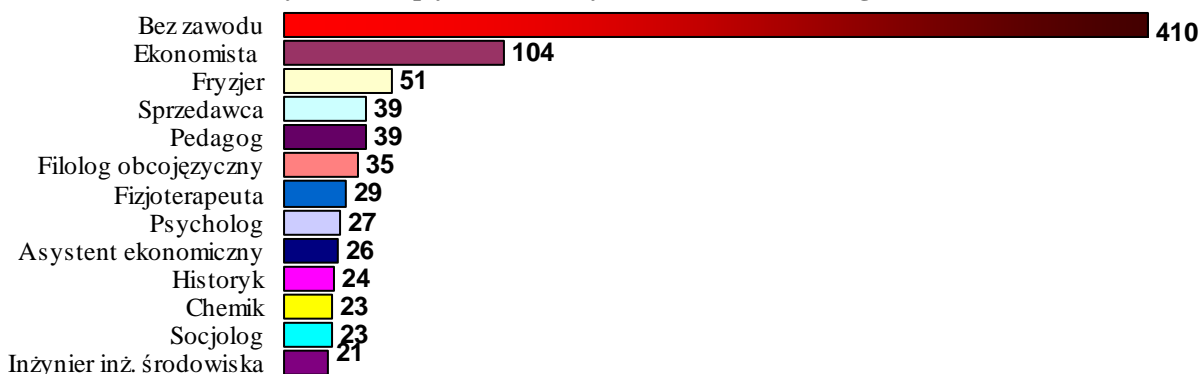

Stan na 31.12.2008r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1 630 osób** (749 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 11,5% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 1120 (co stanowiło prawie 70%). Co czwarty z rejestrowanych absolwentów (410 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód ekonomisty (104 osoby, w tym 78 kobiet), fryzjera (51 osób, w tym 50 kobiet), sprzedawcy (39 osób, w tym 34 kobiety), pedagoga (39 osób, w tym 34 kobiety) oraz filologa filologii obcojęzycznej (35 osób).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów

Stan na 31.12.2008r.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W 2008r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia, stażami i miejscami przygotowania zawodowego **16 618** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **3 889** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **12 729** ofert. W Tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2008r.		
	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	3889	12729	16618
Robotnik gospodarczy	1617	616	2233
Sprzedawca	106	1068	1174
Pracownik biurowy	245	678	923
Robotnik budowlany	67	708	775
Pracownik ochrony mienia i osób	147	429	576
Spawacz ręczny gazowy	17	464	481
Sprzątaczką	55	340	395
Kasjer handlowy	1	355	356
Murarz	29	326	355
Rolnik upraw polowych	0	319	319
Magazynier	32	258	290
Monter konstrukcji stalowych	23	259	282
Przedstawiciel handlowy	19	204	223
Pozostali policjanci	0	210	210
Tokarz	50	160	210
Zbrojarz	11	194	205
Cieśla	14	181	195
Pozostali spawacze i pokrewni	4	187	191
Garmażer	0	184	184
Ślusarz	17	157	174
Pomoc kuchenna	38	111	149
Pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego	0	135	135
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie	3	128	131
Tynkarz	23	107	130
Pozostali ślusarze i pokrewni	4	125	129
Księgowy [samodzielny]	37	88	125
Pozostali operatorzy maszyn	21	102	123
Kelner	18	97	115
Pracownik administracyjny	39	74	113
Kierowca samochodu ciężarowego	37	75	112
Specjalista do spraw marketingu i handlu	17	93	110
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2	105	107
Kucharz	14	90	104
Pozostali kelnerzy i pokrewni	0	104	104

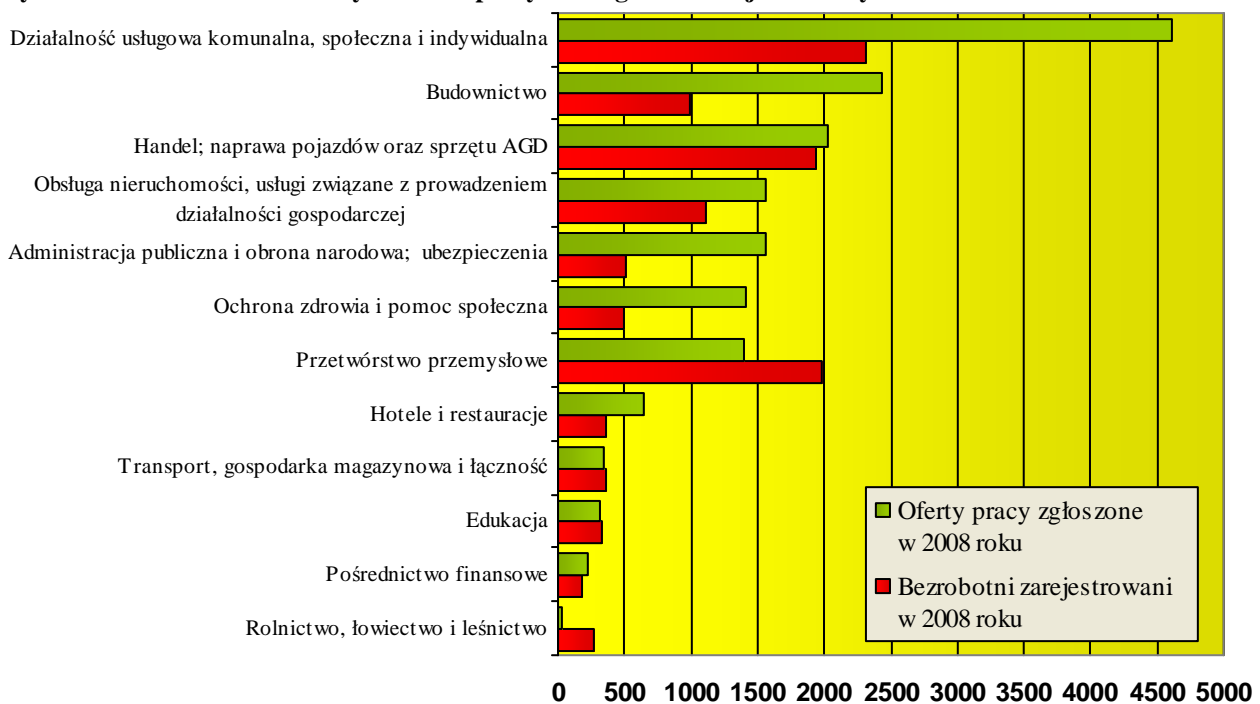
Stan na 31.12.2008r.

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników w powyższych zawodach istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy. Należy zwrócić także uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to jedynie oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące faktycznego zatrudnienia.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie powyższego wykresu widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli, tynkarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (spawaczy, ślusarzy, pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych czy sprzątaczek).

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w 2008r.

Stan na 31.12.2008r.

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni 2008 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w sektorze działalności usługowej, handlu oraz przetwórstwie przemysłowym. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji blisko 2 000 osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników w zawodach budowlanych nadal stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego

doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych (np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia) nie zapewniając adekwatnych zarobków do posiadanych kwalifikacji zawodowych.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 328 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 122 zawody.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu/nadwyżki wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w Tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Pozostali spawacze i pokrewni	15,6	0	MAX
Pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego	11,3	0	MAX
Pozostali ślusarze i pokrewni	10,4	0	MAX
Pozostali kelnerzy i pokrewni	8,7	0	MAX
Monter/składacz okien	5,8	0	MAX
Monter kotłów i armatury kotłowej	4,7	0	MAX
Hostessa	4,5	0	MAX
Funkcjonariusz straży granicznej	3,5	0	MAX
Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	3,0	0	MAX
Inwentaryzator	2,8	0	MAX
Kolporter	2,6	0	MAX
Pozostałe pielęgniarki specjalistki	2,5	0	MAX
Pozostali kucharze	2,5	0	MAX
Technik technologii żywności – przetwórstwo jajczarsko-drobiarskie	2,4	0	MAX
Pozostali monterzy izolacji	2,1	0	MAX
Urzędnik podatkowy	1,8	0	MAX
Formowacz ściernic	1,8	0	MAX
Specjalista do spraw kadr	1,6	0	MAX
Pozostali tynkarze i pokrewni	1,6	0	MAX
Wytapiacz metali nieżelaznych	1,6	0	MAX
Ankieter	1,5	0	MAX
Pozostali kierowcy samochodów osobowych	1,5	0	MAX
Pozostali formierze odlewniczy i pokrewni	1,3	0	MAX
Operator zgrzewarek	1,3	0	MAX
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych	1,3	0	MAX
Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych	1,2	0	MAX
Pozostali formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni	1,2	0	MAX
Operator koparek i zwalówarek	1,1	0	MAX

Robotnik placowy	1,0	0	MAX
Rolnik upraw polowych	26,6	0,1	319,0
Monter konstrukcji stalowych	21,6	0,1	259,0
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	10,7	0,1	128,0
Pozostali policjanci	17,5	0,2	105,0
Garmażer	15,3	0,2	92,0
Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	5,5	0,1	66,0
Tynkarz	8,9	0,2	53,5
Pozostali ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	4,3	0,1	52,0
Doradca inwestycyjny	3,4	0,1	41,0
Zbrojarz	16,2	0,4	38,8
Spawacz ręczny gazowy	38,7	1,2	33,1
Robotnik budowlany	59,0	2,4	24,4
Telemarketer	1,8	0,1	22,0
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych	2,8	0,2	16,5
Specjalista do spraw finansów	6,5	0,4	15,6
Funkcjonariusz ochrony państwa	2,4	0,2	14,5
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	1,9	0,2	11,5
Kasjer handlowy	29,6	2,6	11,5
Cieśla	15,1	1,3	11,3
Pracownik ochrony mienia i osób	35,8	3,2	11,3
Doradca personalny	4,5	0,4	10,8
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	6,8	0,7	10,1
Brukarz	4,8	0,5	9,7
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	8,8	0,9	9,5
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	5,5	0,6	9,4
Pomoc kuchenna	9,3	1,0	9,3
Robotnik gospodarczy	51,3	6,0	8,6
Operator maszyn urabiających i ładujących	2,0	0,3	8,0
Pozostali operatorzy maszyn	8,5	1,1	7,8
Frezer	3,8	0,5	7,7
Operator suwnic	1,8	0,3	7,3
Pracownik biurowy	56,5	8,0	7,1
Przedstawiciel handlowy	17,0	2,4	7,0
Opiekunka środowiskowa	1,2	0,2	7,0
Formierz odlewnik	1,2	0,2	7,0
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	1,9	0,3	5,8
Pozostali specjaliści do spraw finansowych	1,4	0,3	5,7
Pozostali pracownicy do spraw finansowych i handlowych	1,3	0,3	5,3
Pozostali magazynierzy i pokrewni	1,3	0,3	5,3
Doradca zawodowy	1,3	0,3	5,0
Asystent bankowości	1,3	0,3	5,0
Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	1,3	0,3	5,0
Rzeźnik wędliniarz	7,6	1,6	4,8
Sprzątaczką	28,3	6,1	4,7
Bufetowy [barman]	5,3	1,3	4,3
Tokarz	13,3	3,2	4,2
Elektromonter [elektryk] zakładowy	7,3	1,8	4,2
Woźny	1,0	0,3	4,0
Sanitariusz szpitalny	1,3	0,3	3,8
Rozbieracz-wykrawacz	1,3	0,3	3,8
Murarz	27,2	7,7	3,5
Dekarz	2,5	0,8	3,3

Recepcjonista	2,1	0,7	3,1
Kierowca samochodu ciężarowego	6,3	2,0	3,1
Betoniarz zbrojarz	1,8	0,6	3,0
Magazynier	21,5	7,4	2,9
Betoniarz	1,8	0,7	2,6
Grafik komputerowy	1,5	0,6	2,6
Technik informatyk	2,8	1,1	2,5
Kierowca samochodu osobowego	5,3	2,2	2,5
Sprzedawca	89,0	37,3	2,4
Kosmetyczka	2,9	1,3	2,3
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,9	1,3	2,3
Konserwator budynków	1,1	0,5	2,2
Nauczyciel przedszkola	2,2	1,0	2,2
Sekretarka	3,4	1,6	2,2
Kelner	8,1	3,8	2,2
Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych	1,4	0,7	2,1
Specjalista do spraw marketingu i handlu	7,8	3,7	2,1
Listonosz	1,0	0,5	2,0
Pokojowa	1,0	0,5	2,0
Handlowiec	4,8	2,6	1,9
Księgowy	7,3	4,1	1,8
Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	3,7	2,3	1,6
Pracownik administracyjny	6,2	4,0	1,5
Pielęgniarka	2,3	1,6	1,5
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej	2,3	1,6	1,4
Opiekunka dziecięca	1,0	0,8	1,3
Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	2,7	2,0	1,3
Portier	1,2	0,9	1,3
Specjalista administracji publicznej	1,9	1,6	1,2
Kierownik działu marketingu i sprzedaży	1,0	0,8	1,2
Monter izolacji budowlanych	1,2	1,0	1,2
Ślusarz	13,1	11,4	1,1

Stan na 31.12.2008 r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (zbrojarz, monter konstrukcji stalowych, murarz, robotnik budowlany, tynkarz, zbrojarz, cieśla, brukarz, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie sprzedawcy oraz robotnika budowlanego. Zgłoszono także dużą liczbę ofert pracy w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Monter konstrukcji stalowych	1,9	0	MAX
Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	1,4	0	MAX

Doradca inwestycyjny	1,3	0	MAX
Pozostali magazynierzy i pokrewni	4,9	0,3	19,7
Pozostali pracownicy usług ochrony	1,3	0,1	15,0
Brukarz	2,1	0,2	12,5
Robotnik gospodarczy	134,8	11,3	11,9
Pracownik ochrony mienia i osób	12,3	1,4	8,6
Frezer	1,3	0,2	8,0
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,9	0,3	7,7
Pozostali ogrodnicy producenci warzyw i kwiatów	6,8	1,1	6,3
Nauczyciel przedszkola	3,1	0,6	5,3
Kierowca samochodu ciężarowego	3,1	0,6	5,3
Pracownik biurowy	20,4	4,5	4,5
Tynkarz	1,9	0,5	3,8
Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	3,3	0,9	3,5
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych	1,3	0,4	3,2
Opiekunka dziecięca	1,0	0,3	3,0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,0	0,3	3,0
Pozostali operatorzy maszyn	1,8	0,7	2,6
Robotnik budowlany	5,6	2,8	2,0
Robotnik drogowy	1,3	0,7	1,9
Przedstawiciel handlowy	1,6	1,1	1,5
Księgowy	3,1	2,4	1,3
Sekretarka	1,2	0,9	1,3
Fizjoterapeuta	1,1	0,8	1,3
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	3,2	2,7	1,2
Spawacz ręczny gazowy	1,4	1,3	1,1

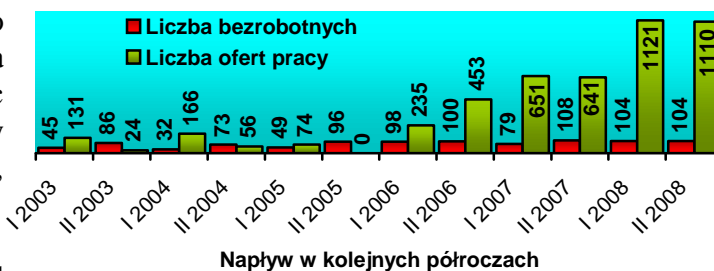
Stan na 31.12.2008 r.

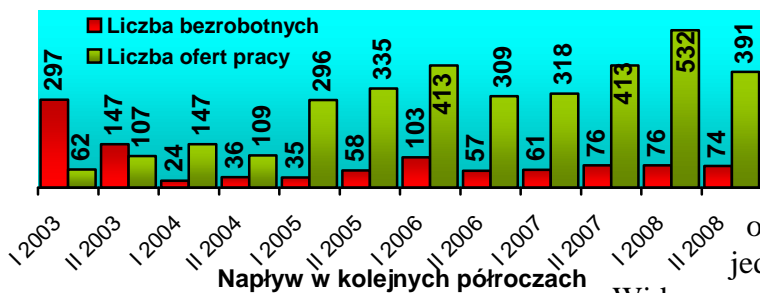
W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2008 możemy próbować odnaleźć tendencje zmian, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2008 w konkretnych monitorowanych zawodach.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Konieczne jest jednak by zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006r. kiedy to właśnie wprowadzono tą formę aktywizacji bezrobotnych.

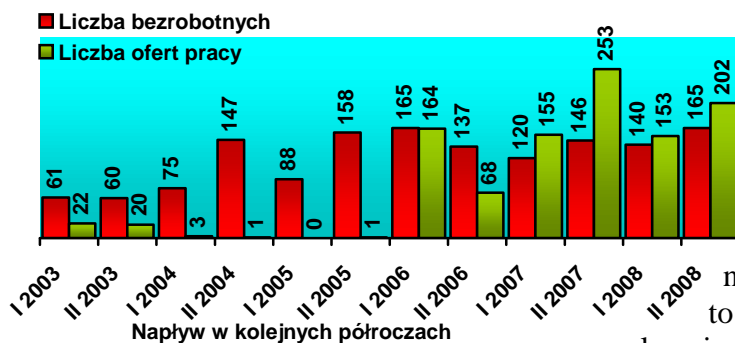
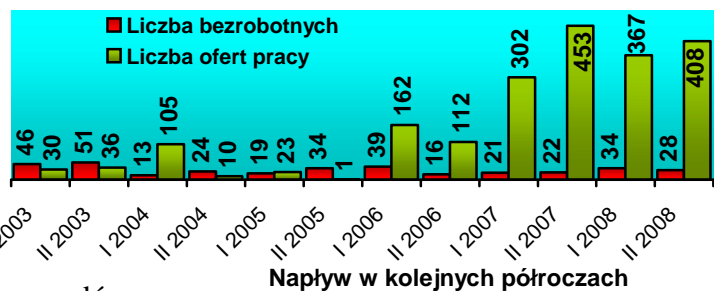

Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **pracownika biurowego**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych

ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005r. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się jednak stale na zbliżonym, niskim poziomie.

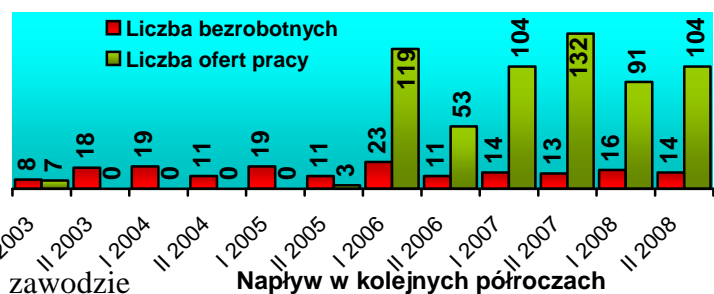
W okresie ostatnich 3 lat zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie rośnie właśnie szczególnie od 2006r. przy wciąż niskiej podaży.

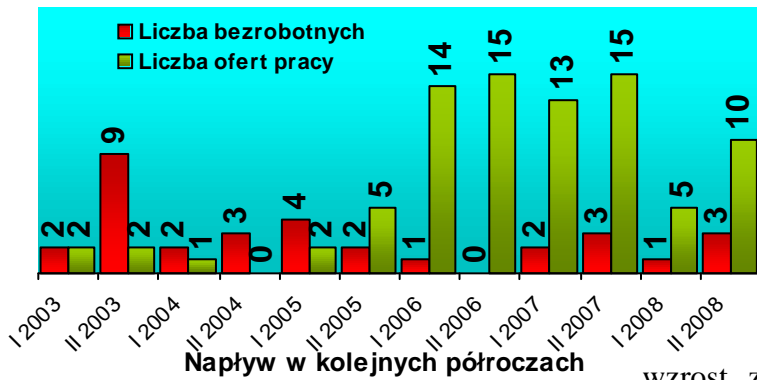

W branży budowlanej w największej mierze poszukiwane są osoby z zawodem **murarza**. Liczba osób z tym zawodem choć wzrosła w latach 2004-2006, to jednak dobra koniunktura na rynku budowlanym spowodowała wzrost zapotrzebowania na osoby z tym zawodem. Zauważalne jest to głównie poprzez dużą liczbę napływających ofert pracy, szczególnie od 2006r.

Trend ten, po przejściowej stabilizacji, ponownie wykazuje tendencję wzrostową. Zawód murarza objęto monitoringiem głównie ze względu na jego znaczenie jako swoistego miernika rozwoju branży budowlanej.

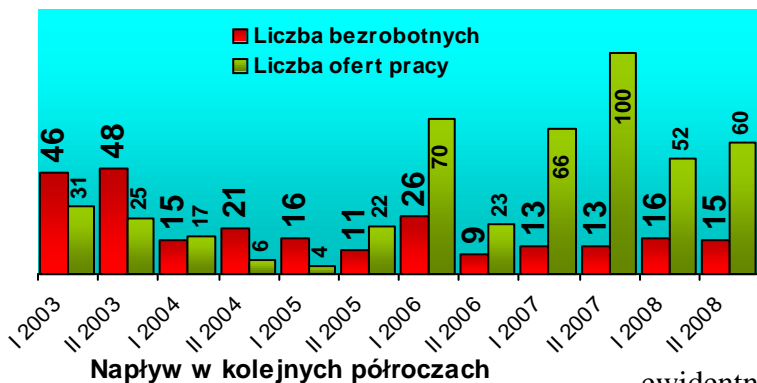
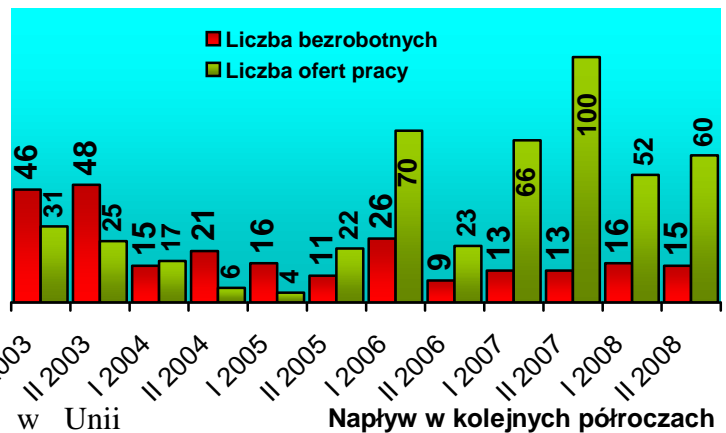
Podobnie od 3 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznacza się zawód **cieśli**, gdzie od 2006r. nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Przeważająca liczba ofert pracy w tym zawodzie spływa od pracodawców z terenu miasta Opola.

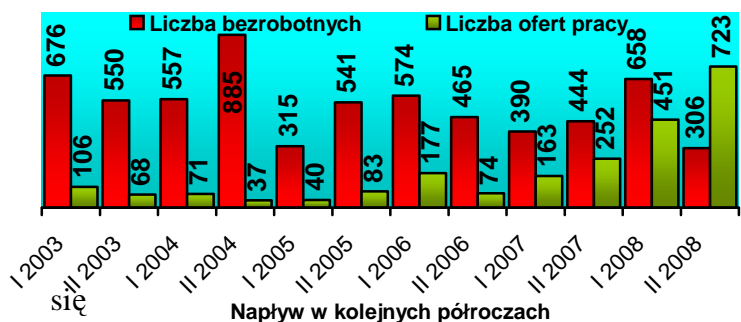
W zawodzie **operatora koparek i zwałowarek** w bieżącym półroczu widoczna jest pewna stabilizacja zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników. Tych jednak w rejestrze tuż przed wejściem polski do UE. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** (ręcznego gazowego) został w II półroczu 2008r. wyraźnie zahamowany. Ma to najprawdopodobniej związek z nadejściem kryzysu gospodarczego. Dysproporcja liczby ofert pracy prawdopodobnie nie ma jednak szansy na zrównoważenie ze względu na znacznie korzystniejsze płace oferowane pracującym w tym zawodzie w Unii Europejskiej.

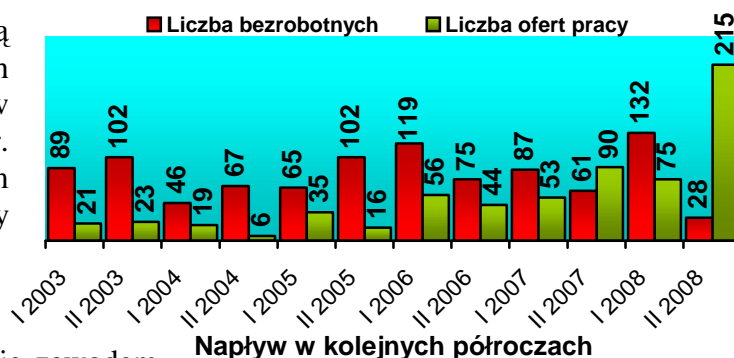
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004r., od II półroczu 2005 widoczny jest wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005r. ewidentnie świadczy o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert 2008r. świadczy być może o stabilizacji popytu, oraz o skutkach kryzysu, jednak zjawisko to będzie nadal obserwowane. By jednak zrównoważyć popyt pracodawców, tuż przed wejściem polski do UE. Tuż przed wejściem polski do UE. Tuż przed wejściem polski do UE.

Zawodem, którego nadwyżkę udało się zrównoważyć w ostatnim półroczu jest zawód **sprzedawcy**. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. O ile jednak liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada

równomiernie w obu powiatach, to jednak to z miasta Opolu spływa większość ofert.

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów deficytowych. Choć w I półroczu 2008r. zawód ten był zawodem nadwyżkowym wobec blisko dwukrotnie większej podaży nad popytem, to jednak w ostatnim roku zawód sprzedawcy kwalifikujemy do zawodów deficytowych. W latach 2007-

2008 zawód ten był bowiem naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Choć większość bezrobotnych z tym zawodem zamieszkuje w mieście Opolu, to jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o dobrej koniunkturze w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu świadczą o braku stabilności płynności w tym zawodzie.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 437 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 530 zawodów. W Tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby oraz jednocześnie ze wskaźnikiem deficytu/nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	116,4	0,0
Politolog	0,0	3,5	0,0
Plastyk	0,0	2,2	0,0
Socjolog	0,0	2,1	0,0
Asystent ekonomiczny	0,1	5,1	0,0
Ekonomista	0,5	27,7	0,0
Pedagog	0,2	5,9	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,1	2,8	0,0
Ogrodnik terenów zieleni	0,1	2,8	0,0
Historyk	0,1	2,7	0,0
Technik mechanik	0,3	7,5	0,0
Inżynier inżynierii środowiska - oczyszczanie miast i gospodarka odpadami	0,1	2,1	0,0
Technik budownictwa	0,5	5,5	0,1
Malarz – taping	0,3	2,3	0,1
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,3	2,2	0,1
Krawiec	0,8	5,3	0,2
Nauczyciel języka obcego	0,4	2,7	0,2
Mechanik pojazdów samochodowych	0,5	3,1	0,2

Chemik	0,5	2,2	0,2
Mechanik samochodów osobowych	1,6	6,5	0,2
Technik elektryk	0,8	2,8	0,3
Psycholog	1,3	2,8	0,5
Fizjoterapeuta	1,2	2,1	0,6
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	1,8	2,7	0,7
Malarz budowlany	2,1	3,1	0,7
Stolarz	1,5	2,1	0,7
Elektromonter instalacji elektrycznych	2,0	2,7	0,8
Piekarz	3,3	4,2	0,8
Kucharz	7,5	8,6	0,9

stan na 31.12.2008r.

Na podstawie Tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód politologa, plastyka, ekonomisty, pedagoga, technika mechanika czy technika budownictwa.

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2008r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2008r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	112,8	0,0
Krawiec	0,0	10,3	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0	3,2	0,0
Technik rolnik	0,0	3,1	0,0
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0	3,1	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	2,8	0,0
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0,0	2,7	0,0
Technik leśnik	0,0	2,5	0,0
Organizator agrobiznesu	0,0	2,3	0,0
Asystent ekonomiczny	0,1	5,8	0,0
Technik mechanik	0,1	4,8	0,0
Cukiernik	0,1	4,3	0,0
Mechanik samochodów osobowych	0,3	8,7	0,0
Kucharz małej gastronomii	0,1	2,8	0,0
Ekonomista	0,6	16,8	0,0
Ogrodnik terenów zieleni	0,1	2,3	0,0
Mechanik pojazdów samochodowych	0,3	6,0	0,1
Robotnik leśny	0,2	2,3	0,1
Technik budownictwa	0,3	4,3	0,1
Malarz budowlany	0,3	4,1	0,1
Ślusarz	1,4	15,3	0,1
Kucharz	1,2	11,4	0,1
Technik elektronik	0,3	3,3	0,1
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,5	4,2	0,1
Murarz	2,4	17,8	0,1
Malarz – tapingier	1,1	7,0	0,2
Piekarz	0,7	3,5	0,2
Fryzjer	1,7	8,7	0,2
Sprzedawca	8,8	43,1	0,2
Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,5	2,3	0,2

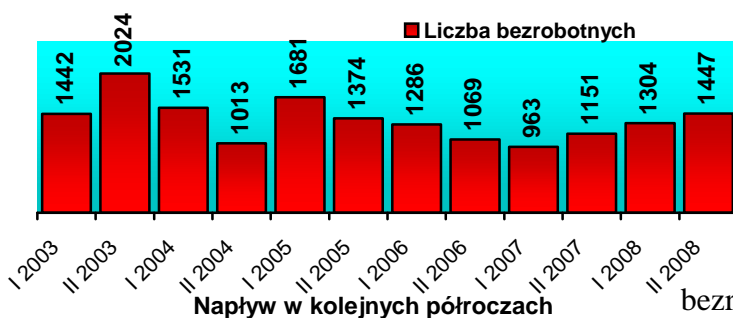
Palacz kotłów c.o. gazowych	0,6	2,3	0,3
Blacharz samochodowy	0,8	2,9	0,3
Stolarz	2,8	10,6	0,3
Elektromonter instalacji elektrycznych	1,1	3,3	0,3
Pedagog	1,0	3,0	0,3
Handlowiec	0,8	2,5	0,3
Szwaczka	1,3	3,9	0,3
Magazynier	2,7	5,9	0,5
Kelner	1,5	2,9	0,5
Sprzątaczką	4,6	6,9	0,7
Kosmetyczka	1,9	2,3	0,9
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	2,6	2,9	0,9

stan na 31.12.2008r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż ponad sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby jedynie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

Zawody budowlane (murarz, ślusarz) w powiecie opolskim występują jako zawody nadwyżkowe, choć jednocześnie są one zawodami deficytowymi na terenie miasta Opola. Dzieje się tak dlatego, iż większość zgłoszeń ofert pracy pochodzi od pracodawców, którzy mają siedziby swoich firm na terenie miasta Opola.

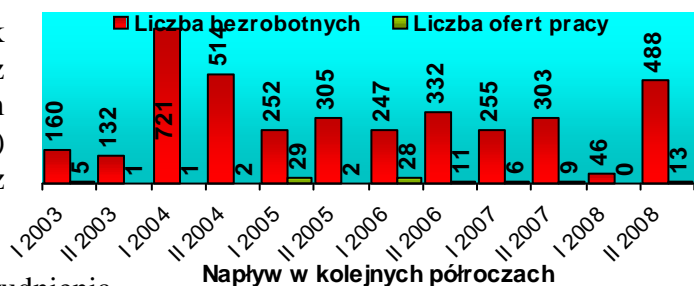
4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

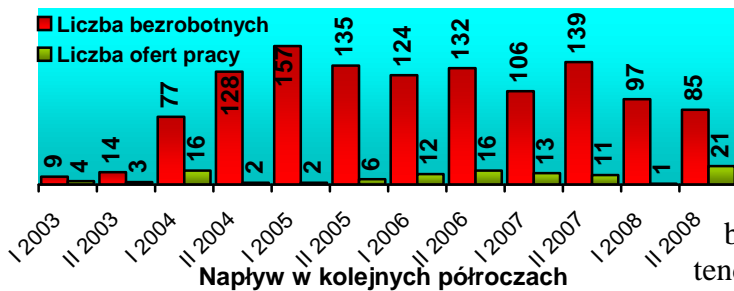

Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe

wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Malejąca liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu choć od 2005r. wskazuje na tendencję spadkową, to jednak pokrywa się ona z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia. Dodatkowo liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych od roku wzrasta, co może być wyraźnym symptomem wzmocnienia wykluczenia społecznego bezrobociem tej grupy społeczeństwa.

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% z nich to absolwenci) stanowią (mimo spadku ich liczby) wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wykazywanym przez pracodawców w ofertach wolnych miejsc zatrudnienia.

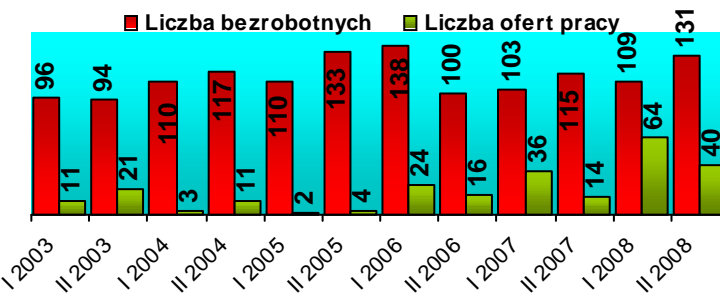

Napływ w kolejnych półroczach

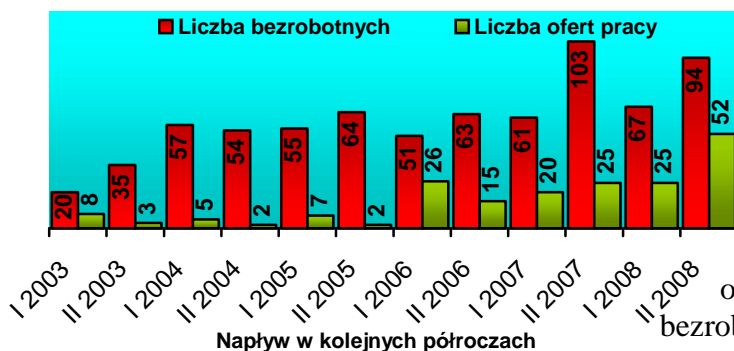
liczby ofert w tym zawodzie można mieć nadzieję, na zrównoważenie tej tendencji po czasie. Nie należy jednak spodziewać się tego zbyt szybko.

Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale kilkakrotnie przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

Napływ w kolejnych półroczach

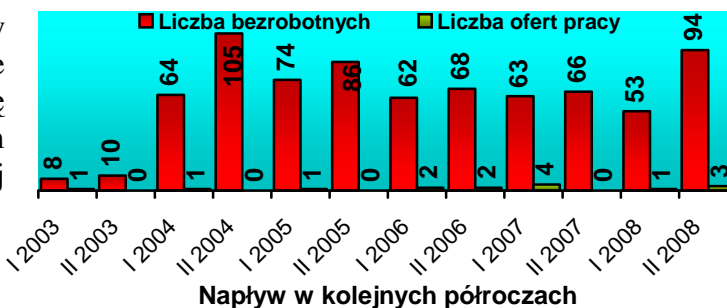
zatrudnienia, na zrównoważenie tej tendencji po czasie. Nie należy jednak spodziewać się tego zbyt szybko.

Napływ w kolejnych półroczach

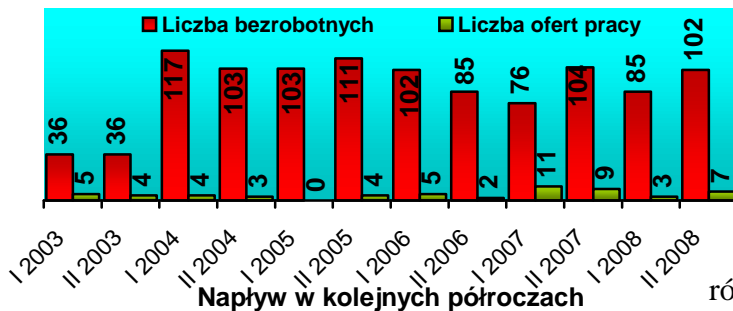
zamieszkuje na terenie powiatu, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Optymizmu dostarcza fakt, iż liczba ofert pracy od 2006r. utrzymuje się na stabilnym poziomie, pomimo wzrostu ich liczby w bieżącym półroczu.

Bardzo duża nadwyżka podaży nad popytem występuje w zawodzie **technika mechanika**. Utrzymująca się wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących z tym zawodem. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z ich zawodem. Tendencje widoczne na wykresie obok wskazują, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

Napływ w kolejnych półroczach

Rozwój usług branży motoryzacyjnej widoczny po rosnącej liczbie ofert pracy dla osób z zawodem **mechanika samochodów osobowych** również nie jest w stanie zrównoważyć co najmniej dziesięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych z tym zawodem. Obserwując tendencję malejącej liczby osób oraz rosnącej

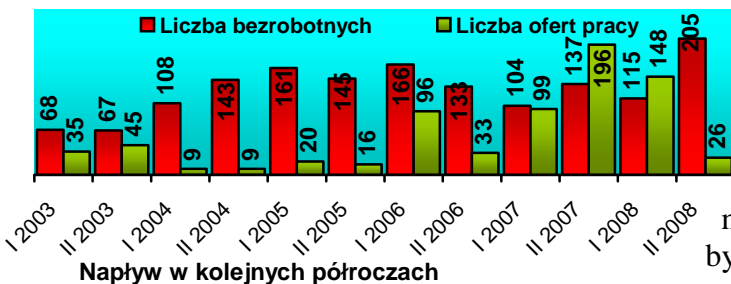
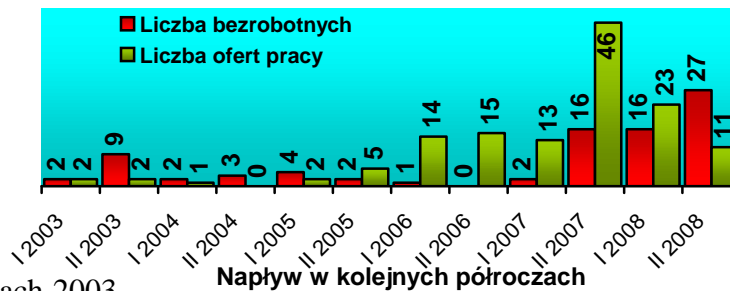

zgłoszeń wolnych miejsc pracy. Większość osób bezrobotnych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego.

Obserwując zawody deficytowe nie sposób też nie dostrzec zawodu **pielęgniarki**, który to w ostatnim półroczu, po 3 latach kwalifikowania się do grupy zawodów deficytowych, stał się właśnie zawodem nadwyżkowym.

Po wyraźnym okresie równowagi w latach 2003-

2005, począwszy od 2006r., kiedy strajki w służbie zdrowia przybrały na sile a jednocześnie szpitale zaczęły się borykać z problemem migracji zarobkowej pielęgniarek do krajów UE, wzrosła liczba ofert pracy, jednak bez możliwości zrównoważenia tego poprzez zatrudnienie bezrobotnych. Szczególnie w II półroczu 2007r. zanotowano napływ większej liczby ofert. Zawodu tego nie można też uzyskać po ukończeniu kursu. Problem ten pozostanie więc prawdopodobnie na razie trudny do rozwiązania i będzie stale ulegał wahaniom.

widać natomiast duży spadek napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co od drugiego półroczu 2008r. kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych.

Wciąż bardzo duża nadwyżka występuje w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Malejąca liczba bezrobotnych z tym zawodem spowodowana jest jedynie ogólnym spadkiem poziomu bezrobocia i nie równoważą jej małe liczby napływających

zgłoszeń wolnych miejsc pracy.

Większość osób bezrobotnych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego.

Obserwując zawody deficytowe nie sposób też nie dostrzec zawodu **pielęgniarki**, który to w ostatnim półroczu, po 3 latach kwalifikowania się do grupy zawodów deficytowych, stał się właśnie zawodem nadwyżkowym.

Po wyraźnym okresie równowagi w latach 2003-2005, począwszy od 2006r., kiedy strajki w służbie zdrowia przybrały na sile a jednocześnie szpitale zaczęły się borykać z problemem migracji zarobkowej pielęgniarek do krajów UE, wzrosła liczba ofert pracy, jednak bez możliwości zrównoważenia tego poprzez zatrudnienie bezrobotnych. Szczególnie w II półroczu 2007r. zanotowano napływ większej liczby ofert. Zawodu tego nie można też uzyskać po ukończeniu kursu. Problem ten pozostanie więc prawdopodobnie na razie trudny do rozwiązania i będzie stale ulegał wahaniom.

Po wyraźnym okresie równowagi w latach 2003-

2005, począwszy od 2006r., kiedy strajki w służbie zdrowia przybrały na sile a jednocześnie szpitale zaczęły się borykać z problemem migracji zarobkowej pielęgniarek do krajów UE, wzrosła liczba ofert pracy, jednak bez możliwości zrównoważenia tego poprzez zatrudnienie bezrobotnych. Szczególnie w II półroczu 2007r. zanotowano napływ większej liczby ofert. Zawodu tego nie można też uzyskać po ukończeniu kursu. Problem ten pozostanie więc prawdopodobnie na razie trudny do rozwiązania i będzie stale ulegał wahaniom.

Rozwój sektora usługowego w przemyśle zlikwidował za to rok temu nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby bezrobotnych z tym zawodem,

notowanym od 2004r., od 2006r. notowany był wzrost liczby ofert pracy aż do poziomu przewyższającego podaż. Od drugiego półroczu 2008r.

widać natomiast duży spadek napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co od drugiego półroczu 2008r. kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych.

W powiecie opolskim w 2008 r.:

- W 118 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 530 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - Sprzedawca,
 - Murarz,
 - Ekonomista,
 - Ślusarz,
 - Kucharz,
 - Stolarz,
 - Krawiec,
 - Fryzjer,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Malarz-tapeciarz,
 - Sprzątaczk.
- 122 zawody były zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji. Większość z nich wymieniono w Tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Pracownik ochrony mienia i osób,
 - Magazynier,
 - Brukarz,
 - Robotnik gospodarczy,
 - Frezer,
 - Tynkarz,
 - Opiekunka dziecięca,
 - Robotnik drogowy,
 - Monter podzespołów i zespołów elektronicznych,
 - Robotnik budowlany,
 - Księgowy.
- 26 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - Tokarz,
 - Ustawiacz,
 - Cieśla,
 - Zbrojarz.
- W 48 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Moner konstrukcji stalowych,
 - Doradca inwestycyjny,
 - Telemarketer,
 - Monter konstrukcji aluminiowych,
 - Specjalista do spraw kadr,
 - Doradca zawodowy.

W mieście Opolu w 2008 r.:

- W 175 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 437 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - Kucharz,
 - Piekarz,
 - Malarz budowlany,
 - Elektromonter instalacji elektrycznych,
 - Stolarz,
 - Psycholog,
 - Fizjoterapeuta,
 - Krawiec,
 - Technik elektryk,
 - Technik budownictwa,
 - Mechanik samochodów osobowych.
- 328 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w Tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Sprzedawca,
 - Robotnik budowlany,
 - Robotnik gospodarczy,
 - Spawacz ręczny gazowy,
 - Pracownik ochrony osób i mienia,
 - Kasjer handlowy,
 - Zbrojarz,
 - Garmażer,
 - Cieśla,
 - Tokarz,
 - Brukarz,
 - Tynkarz,
 - Pomoc kuchenna,
 - Kelner,
 - Rzeźnik-wędliniarz,
 - Elektromonter (elektryk) zakładowy,
- 40 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - Stolarz budowlany,
 - Szwaczka,
 - Fryzjer.
- w 175 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Monter/składacz okien,
 - Ankieter,
 - Hostessa,
 - Specjalista do spraw kadr,
 - Urzędnik podatkowy,
 - Operator koparek i zwałowarek,
 - Funkcjonariusz straży granicznej,
 - Operator zgrzewarek.

W przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakt wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Otóż osoby bezrobotne są zarejestrowane w określonych zawodach, lecz nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku. Fakt że jest zarejestrowana duża grupa bezrobotnych sprzedawców nie oznacza że osoby te poszukują pracy w tym zawodzie. Podsumowując, osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem pracy w dużych sieciach, a oferty pracy w przeważającej ilości pochodzą z dużych marketów. Dlatego występują trudności z realizacją tego typu ofert pracy. Również duża fluktuacja kadr w wielu zawodach (najczęściej wśród sprzedawców) zniekształca wskaźniki intensywności zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada specyficznych umiejętności czy stażu pracy wymaganego przez pracodawców. Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opola. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Osobom starszym trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Niepokojący jest również fakt, iż w przypadku przedłożenia bezrobotnym ofert zatrudnienia, często przedstawiają oni zaświadczenia lekarskie informujące o przeciwwskazaniach do podejmowania danego typu pracy.

Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest znacznie większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż trudności pracodawców w poszukiwaniu pracowników w branży budowlanej czy handlowej, nie są specyfiką tutejszego rynku pracy, lecz mają odzwierciedlenie w innych rejonach kraju. Emigracja zarobkowa dotyczy nie tylko mieszkańców Opolszczyzny, lecz terenu całego kraju. Efektem takiego stanu rzeczy jest zatrudnianie na lokalnym rynku pracy cudzoziemców, szczególnie w zawodach takich jak m.in. ślusarz, spawacz czy innych zawodach branży budowlanej.

5. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, stworzony w oparciu o oferty zatrudnienia zgłaszane do PUP, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Pełen monitoring będzie mógł powstać dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia umieszczanych w prasie, gdyż doświadczenie urzędu pracy wskazuje, że do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji oraz istnieniem „szarej strefy”.

Wszystko to składa się na sytuację gdzie rozwiązanie problemu zawodów deficytowych jest trudne, gdyż coraz częściej problemem jest znalezienie osoby z konkretnymi kwalifikacjami zawodowymi. Nie przekreśla to jednak sensu prowadzenia stałego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Stały monitoring pozwoli na uchwycenie tendencji na rynku pracy, jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na konkretne zawody. Konieczne jednak wydaje się prowadzenie takiego monitoringu na zasadzie analizy wielowymiarowej z uwzględnieniem sytuacji popytowo – podażowej.

Niniejsze opracowanie jest jedynie pierwszą częścią raportu rocznego, stanowiąc część diagnostyczną. Opracowanie części prognostycznej ma nastąpić dopiero na przełomie lipca i sierpnia 2008, gdyż zgodnie z oświadczeniem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dopiero wtedy urzędowi pracy zostaną przekazane pełne dane badań popytu na pracę.